

NOTA HOLSBEEK – BENEDENSTRAAT (FASE 1)

J. CLAESEN & N. GEELEN

MEI 2022

Titel

Nota met ingreep in de bodem. Holsbeek – Benedenstraat (Fase 1)

Auteur(s)

Jan Claesen & Niels Geelen

Projectnummer

2021G78

Plaats en datum

Kortenaken, mei 2022

Reeks en nummer

ARCHEBO rapport 2021G78

ISSN 2034-5615

INHOUD

1	Inleiding	5
1.1	<i>Algemeen</i>	5
1.2	<i>Beschrijving onderzoeksoopdracht</i>	5
1.3	<i>Doelstellingen</i>	9
1.4	<i>Randvoorwaarden.....</i>	9
1.5	<i>Afwijkingen t.o.v. het Programma van Maatregelen.....</i>	9
1.6	<i>Onderzoeksvragen</i>	10
2	Huidige & toekomstige situatie	11
2.1	<i>Huidige situatie</i>	11
2.2	<i>Toekomstige situatie</i>	11
3	Bureauonderzoek	13
3.1	<i>Inleiding</i>	13
3.2	<i>Resultaten bureaustudie</i>	13
4	Landschappelijk Bodemonderzoek (projectcode 2021G78)	15
4.1	<i>Uitvoering</i>	15
4.2	<i>Resultaten</i>	17
5	Proefsleuvenonderzoek (projectcode 2022C110)	22
5.1	<i>Beschrijvend gedeelte</i>	22
5.2	<i>Assessment proefsleuvenonderzoek</i>	24
5.3	<i>Interpretatie van het onderzocht gebied</i>	33
5.4	<i>Potentiële kennis en waardering.....</i>	34
6	Interpretatie van de archeologische site.....	34
7	Samenvatting	35
7.1	<i>Voor een gespecialiseerd publiek</i>	35
7.2	<i>Voor een niet-gespecialiseerd publiek</i>	36
8	Bibliografie	37
9	Figurenlijst.....	38
10	Plannenlijst.....	38
11	Fotolijst	38
12	Bijlage:	43

Sporenlijst	43
Vondstenlijst.....	43
Fotolijst.....	44

1 INLEIDING

1.1 ALGEMEEN

Bij het aanvragen van een omgevingsvergunning kan het zijn dat het toevoegen van een archeologienota aan de aanvraag verplicht wordt gesteld. De archeologienota wordt geschreven door een erkend archeoloog en bevat de resultaten van een archeologisch vooronderzoek en een advies voor vrijgave of eventueel vervolgonderzoek.

Het toevoegen van een archeologienota aan een omgevingsvergunning is afhankelijk van een aantal criteria:

- De totale oppervlakte van de percelen
- De oppervlakte van de geplande bodemingrepen
- De ruimtelijke bestemming van het terrein
- De ligging van het terrein binnen of buiten een archeologische zone of de site volgens de inventaris

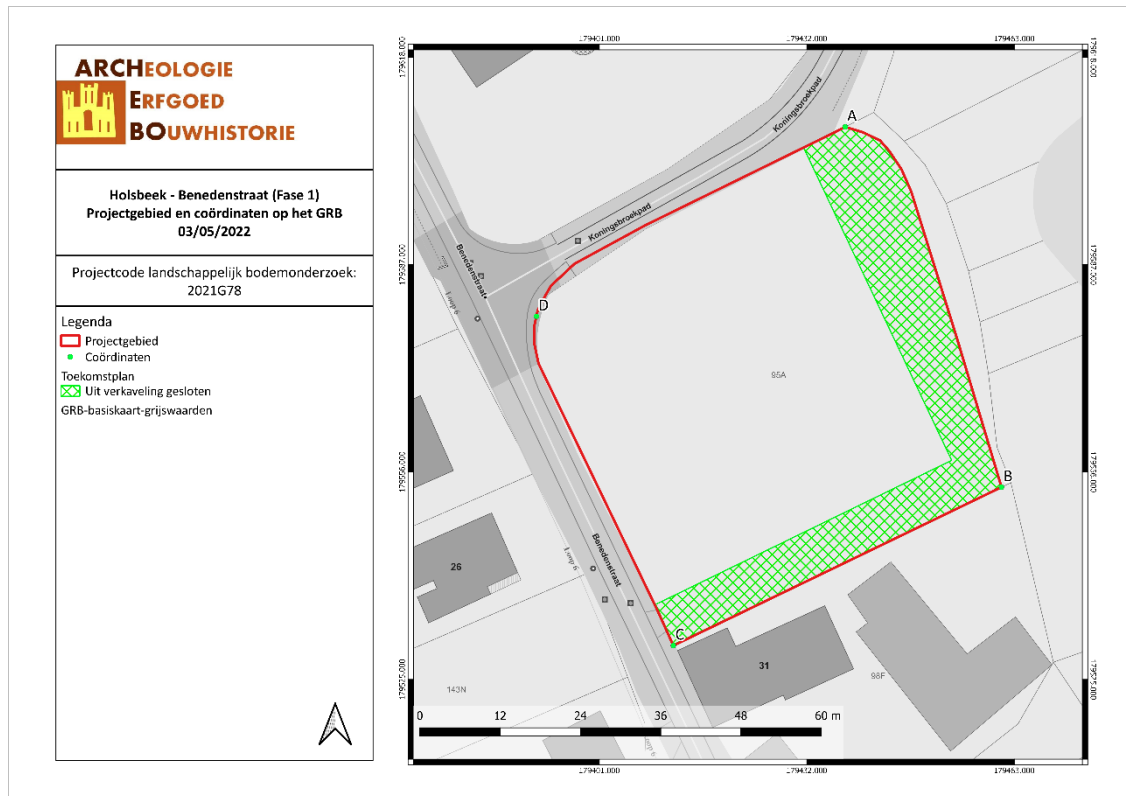
1.2 BESCHRIJVING ONDERZOEKSOPDRACHT

Naar aanleiding van een omgevingsvergunning heeft ARCHEBO bvba een archeologienota opgemaakt voor een projectgebied aan het kruispunt van de Benedenstraat met het Koningsbroekpad in Kortrijk-Dutseel (Holsbeek, Vlaams-Brabant). Het projectgebied ligt in het archeologisch geheel 'prehistorisch sitecomplex in alluviale context in de Wingevallei' (ID 303008). Binnen het projectgebied zal een groot deel van de aanwezige bomen gerooid worden. Het terrein zal in 5 nieuwe loten verkaveld worden. Lot 4 en 5 zullen niet verder ontwikkeld worden en dus uit de verkaveling gesloten worden. Loten 1, 2 en 3 krijgen elk een bouwzone. Het projectgebied is ca. 3.568 m² groot. In het programma van maatregelen bij de archeologienota werd opgenomen dat de uitvoering van de werken in verschillende fasen kan gebeuren. Dit blijkt ook het geval te zijn. Het landschappelijk bodemonderzoek werd reeds uitgevoerd voor het volledige projectgebied, de proefsleuven werden enkel uitgevoerd in het meest zuidelijke lot. Dit lot werd afgebakend als onderzoeksgebied (oppervlakte ca. 786 m²). De geplande proefsleuven in de twee overige loten moeten bijgevolg in een of meerdere volgende fasen nog worden uitgevoerd.

Aangezien de aanvraag voor een vergunning na 1 juni 2016 werd ingediend, is een archeologienota evenwel vereist, zoals vastgelegd in het Onroerenderfgoeddecreet (art. 5.4.1, 5.4.2, 5.4.8 en 5.4.9). Het bureauonderzoek werd uitgevoerd onder leiding van erkend archeoloog Jan Claesen. In de onderhavige archeologienota worden de locatie van het terrein en de uit te voeren werken geanalyseerd. Deze informatie wordt samen met de resultaten van een archeologisch bureauonderzoek bestudeerd.

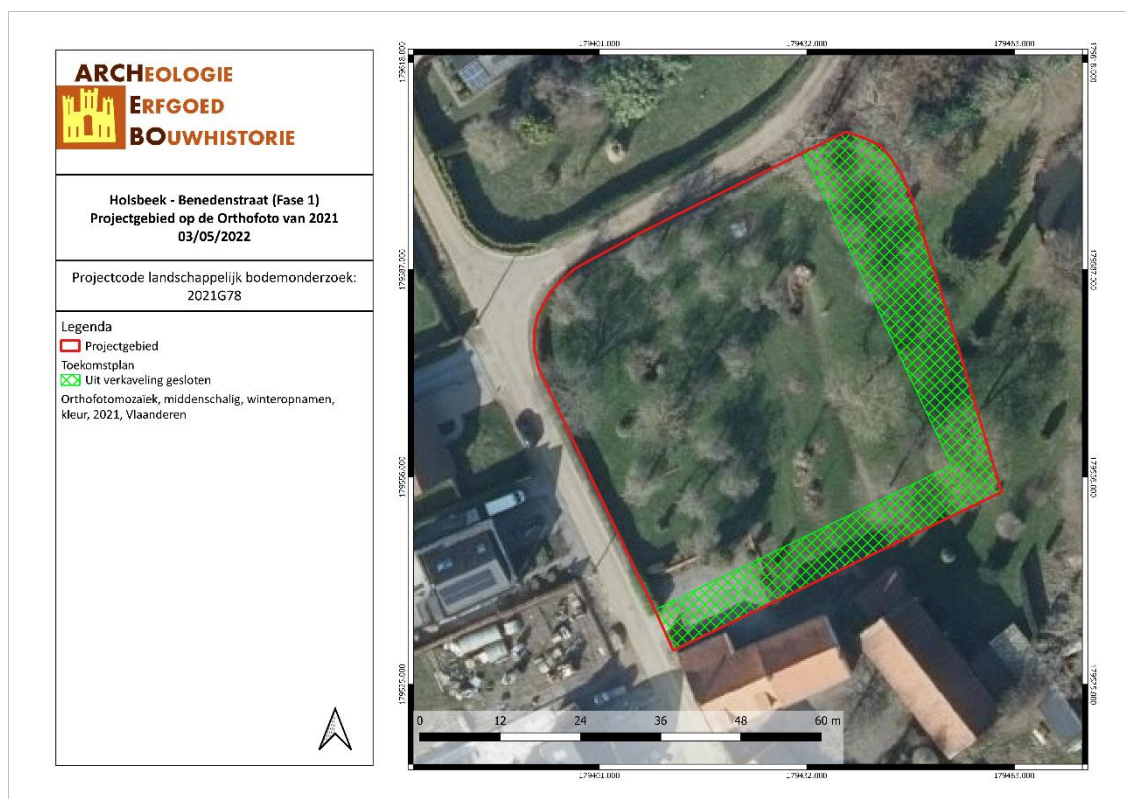
Administratieve fiche				
Naam site:		Holsbeek – Benedenstraat (Fase 1)		
Afkortingscode:		HOBE		
Onderzoek:		Nota met ingreep in de bodem		
Ligging:		Vlaams-Brabant, Holsbeek, deelgemeente Kortrijk-Dutseel, kruispunt Benedenstraat met Koningsbroekpad		
Kadaster:		Holsbeek, afdeling 2 (Kortrijk-Dutseel), sectie D, perceelnummer 95A		
Coördinaten:		A	X	179.437.743.848.100
			Y	179.607.573.577.825
		B	X	179.461.107.346.040
			Y	179.553.738.403.099
		C	X	179.412.059.423.581
			Y	179.530.057.470.698
		D	X	179.391.590.620.391
			Y	179.579.264.582.145
Uitvoerder:		ARCHEBO bvba Merelnest 5 3470 Kortenen		
Projectcode bureauonderzoek:		2021F335		
ID-nummer bureaustudie :		19899		
Projectcode Landschappelijk bodemonderzoek :		2021G78		
Projectcode Proefsleuvenonderzoek		2022C110		
Projectleiding:		Jan Claesen		
Erkenningsnummer projectleiding:		OE/ERK/Archeoloog/2015/00014		
Bewaarplaats archief:		Opdrachtgever		
Grootte projectgebied:		Ca. 3.568 m²		
Grootte onderzoeksgebied:		Ca. 786 m²		
Uitvoeringsperiode:		19 oktober 2021 (landschappelijk bodemonderzoek) 3 mei 2022 (proefsleuven)		
Reden van de ingreep		Rooien deel van de aanwezige bomen, verkavelen van terrein in 5 nieuwe loten		
Wetenschappelijke vraagstelling:		Het doel van deze nota is een archeologische evaluatie van het terrein		
Termen Thesauri:		Bureauonderzoek, verstoring, verkaveling, woongebieden met landelijk karakter, natuurgebieden, Dijle-Gete-Demeras, Kortrijk-Dutseel, Holsbeek, archeologisch geheel ‘prehistorisch sitecomplex in alluviale context in de Wingevallei’		

De onderstaande GRB-kadasterkaart en de Orthofoto tonen het projectgebied op de meest recente stadskarten en luchtfoto's.

HOBE/22/05/03/1 - Digitale aanmaak

Figuur 1: Situering van het projectgebied, de coördinaten en de uit de verkaveling gesloten zone op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2022)

HOBE/22/05/03/2 - Digitale aanmaak

Figuur 2: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2022)

1.3 DOELSTELLINGEN

In het kader van het Onroerenderfgoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerenderfgoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden verplicht deze waarden te behoeden en beschermen voor beschadiging en vernieling. In het licht van de bestaande wetgeving heeft de opdrachtgever beslist eventuele belangrijke archeologische waarden te onderzoeken voorafgaande aan de werken. Dit kan door behoud *in situ*, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of *ex situ*, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden. Onderdeel van de archeologienota is dat er mogelijkheden gezocht worden om *in situ* behoud te bewerkstelligen en, indien dit niet kan, er aanbevelingen worden geformuleerd voor vervolgonderzoek.

Om vast te stellen of bij werkzaamheden archeologische waarden zullen vernietigd worden, is een archeologisch onderzoek nodig. Er wordt een bureauonderzoek uitgevoerd. Op basis van bekende gegevens van bodemkaarten, uit cartografische en andere historische bronnen en eventueel voorgaand onderzoek in de directe omgeving van het projectgebied wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van het projectgebied. Indien uit deze desktopanalyse blijkt dat er een kans is op het aantreffen van archeologische waarden binnen het projectgebied, zal de bodem onderzocht worden op gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid van archeologische indicatoren.

De opdrachtgever zal de eventuele archeologische waarden op de betrokken percelen vernietigen met de geplande werken. Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek werd een archeologische verwachting opgesteld. Deze kan in het veld getoetst worden, waarbij uiteraard rekening moet gehouden worden met de mogelijke aanwezigheid van andere archeologische waarden dan die geformuleerd in de gespecificeerde verwachting. Het onderzoeksdoel voor dit vooronderzoek met ingreep in de bodem is om na te gaan wat het potentieel is van het plangebied voor de aanwezigheid en bewaring van vindplaatsen die op basis van het bureauonderzoek verwacht worden. Om dit te kunnen vaststellen is een vooronderzoek met ingreep in de bodem noodzakelijk.

Deze archeologienota dient bekrachtigd te worden door het Agentschap Onroerend Erfgoed en nadien bij de aanvraag voor de bouwvergunning gevoegd te worden.

1.4 RANDVOORWAARDEN

Het betreft een uitgesteld onderzoek aangezien een deel van de aanwezige bomen eerst gekapt moet worden tot aan het maaiveld vooraleer archeologisch onderzoek mogelijk is. Stronken mogen pas verwijderd worden na of in functie van het archeologisch onderzoek. Een deel van het archeologisch onderzoek zal moeten plaatsvinden in verschillende fasen aangezien de opdrachtgevers ervoor gekozen hebben niet alle loten tegelijkertijd te ontwikkelen. De fruitbomen die zich bevinden op de loten die op een later tijdstip ontwikkeld zullen worden blijven behouden. Hierdoor zal het archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem in verschillende fasen moeten worden uitgevoerd. De landschappelijke boringen kunnen wel in een fase worden uitgevoerd.

1.5 AFWIJKINGEN T.O.V. HET PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Er werd niet afgeweken van het programma van maatregelen.

In het programma van maatregelen bij de archeologienota werd opgenomen dat de uitvoering van de werken in verschillende fasen kan gebeuren. Dit blijkt ook het geval te zijn. Het landschappelijk bodemonderzoek werd reeds uitgevoerd voor het volledige projectgebied, de proefsleuven werden enkel uitgevoerd in het meest zuidelijke lot. Dit lot werd afgebakend als onderzoeksgebied (oppervlakte ca. 786

m²). De geplande proefsleuven in de twee overige loten moeten bijgevolg in een of meerdere volgende fasen nog worden uitgevoerd.

1.6 ONDERZOEKSVRAGEN

Voor het archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem door middel van landschappelijke boringen worden volgende onderzoeksvragen opgesteld die beantwoord moeten worden:

- *Wat is de bodemkundige opbouw van het terrein?*
- *Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem, beschrijving + duiding?*
- *Zijn er aanwijzingen voor een verstoorde ondergrond? Valt deze af te bakenen?*
- *Zijn er indicaties voor steentijdgevoelige zones binnen het plangebied?*

Het doel van een proefsleuvenonderzoek is het evalueren van de archeologische waarde op het gehele terrein door een beperkt maar statistisch representatief deel van dat terrein op te graven. Dit gebeurt door middel van een minimum aan destructie van het archeologisch erfgoed.

De volgende onderzoeksvragen moeten met dit onderzoek minimaal beantwoord worden:

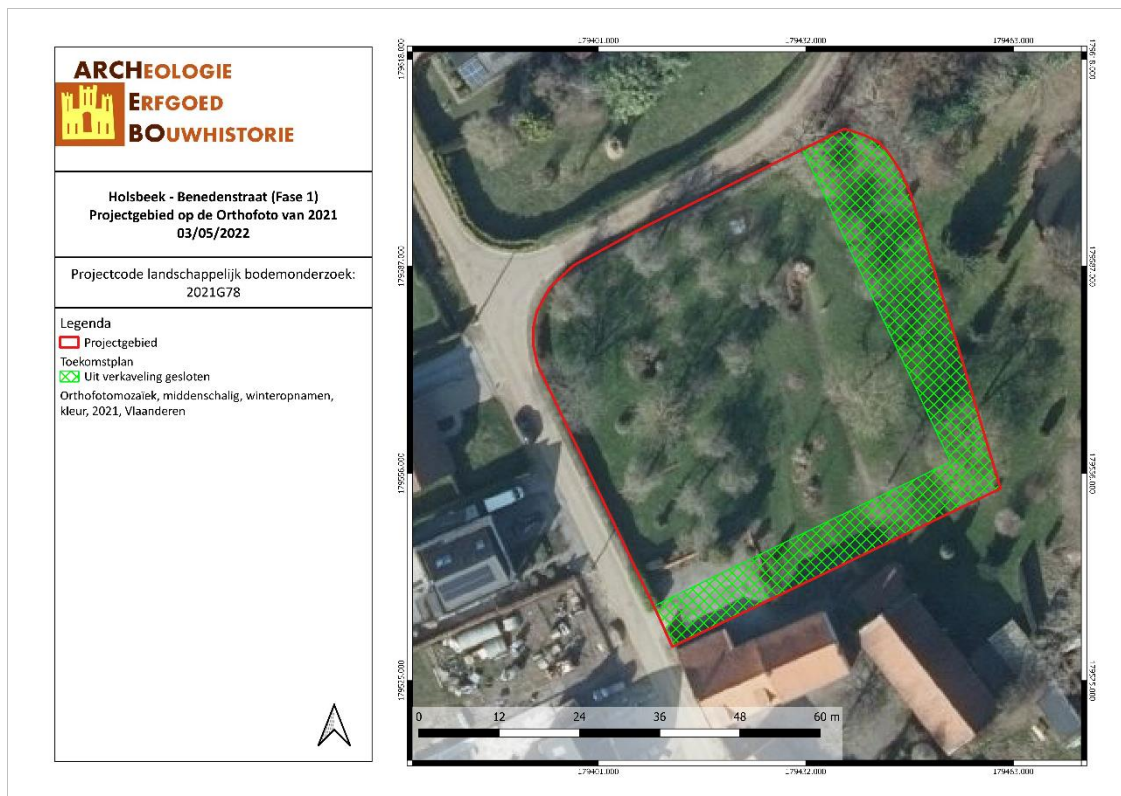
- *In hoeverre is de bodemopbouw intact, dan wel verstoord?*
- *Welke zijn de waargenomen horizonten, beschrijving + duiding?*
- *Op welke dieptes bevinden zich relevante archeologische niveaus?*
- *Waardoor kan het ontbreken van een horizont verklaard worden? Zijn er tekenen van erosie?*
- *Wat is de relatie tussen de bodem en de landschappelijke context (landschap algemeen, geomorfologie, ...)?*
- *Zijn er sporen aanwezig? Zo ja,*
 - o *Geef een beknopte omschrijving.*
 - o *Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?*
 - o *Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?*
 - o *Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?*
 - o *Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?*
 - o *Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van occupatie?*
- *Werd er een waardevolle archeologische vindplaats vastgesteld? Zo ja,*
 - o *Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?*
 - o *Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?*
 - o *Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?*
 - o *Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?*
- *Is er vervolgonderzoek noodzakelijk?*

Het onderzoek is succesvol indien aan al deze vragen een gepast antwoord kan gegeven worden.

2 HUIDIGE & TOEKOMSTIGE SITUATIE

2.1 HUIDIGE SITUATIE

Het projectgebied ligt aan het kruispunt van de Benedenstraat met het Koningsbroekpad in Kortrijk-Dutseel (Holsbeek, Vlaams-Brabant). Het projectgebied ligt in het archeologisch geheel 'prehistorisch sitecomplex in alluviale context in de Wingevallie' (ID 303008). Het terrein is een groene zone met gras en een boomgaard. De zuidelijke hoek van het projectgebied is verhard.

HOBE/22/05/03/4 - Digitale aanmaak

Figuur 4: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2022)

2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE

Binnen het projectgebied zal een groot deel van de aanwezige bomen gerooid worden. Het terrein zal in 5 nieuwe loten verkaveld worden. Loten 4 (ca. 122m²) en 5 (ca. 751m²) zullen nadien niet verder ontwikkeld worden en dus uit de verkaveling gesloten worden. Loten 1, 2 en 3 krijgen elk een bouwzone van 10 x 15m voor open bebouwing. Lot 1 is ca. 934m² groot en lot 2 en 3 zijn elk ca. 800m² groot. Het projectgebied is ca. 3.568 m² groot.

Figuur 5: Plan van de geplande verkeveling (initiatiefnemer, 2021)

3 BUREAUONDERZOEK

3.1 INLEIDING

Het doel van de bureaustudie is de aanwezigheid, aard en bewaringsomstandigheden van het archeologische erfgoed te kunnen inschatten, de landschappelijke opbouw van het gebied te kennen, om de impact van de werken op het aanwezige archeologische erfgoed in te schatten en daaruit concrete aanbevelingen te formuleren voor de verdere prospectiestrategie. Hierbij worden zo veel mogelijk cartografische en andere bronnen geraadpleegd.

3.2 RESULTATEN BUREAUSTUDIE¹

Het projectgebied ligt in het archeologisch geheel prehistorisch sitecomplex in alluviale context in de Wingevallei (ID 303008). Binnen het projectgebied zal een groot deel van de aanwezige bomen gerooid worden. Het terrein zal in 5 nieuwe loten verkaveld worden. Lot 4 (122m²) en 5 (751m²) zullen nadien niet verder ontwikkeld worden en dus uit de verkaveling gesloten worden. Loten 1, 2 en 3 krijgen elk een bouwzone van 10 x 15m voor open bebouwing. Lot 1 is ca. 934m² groot en lot 2 en 3 zijn elk 800m² groot. Het projectgebied is ca. 3.568 m² groot.

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen wordt het projectgebied omschreven als Ldc, vEep, V en OB. **V** verwijst naar veengronden en **OB** verwijst naar een bebouwde zone. **Ldc**-bodems zijn matig gleyige zandleemgronden met een sterk gevlekte textuur B horizont. De bouwvoor heeft een donker grijsbruine kleur en ligt op een bleekbruin uitgeloopte horizont, die roestverschijnselen vertoont aan de contactzone met de textuur B horizont. Deze horizont is verbrokkeld, sterk gevlekt en doorweven met bruinrode en grijze vlekken door oxydo-reductieverschijnselen. In de diepte wordt het materiaal soms zwaarder of zandiger en op wisselende diepte komt heel vaak het Tertiair substraat voor. **vEep**-bodems zijn sterk gleyige kleigronden met reductiehorizont zonder profielontwikkeling en een veensubstraat (v...). Het zijn hydromorfe, sterk gleyige, alluviale grondwatergronden met een donker grijsbruine bouwvoor. Deze rust op een sterk gegleyificeerde ondergrond. Roestverschijnselen komen voor vanaf 40-60cm diepte en vanaf ca. 80cm diepte bevindt zich een blauwgrijze reductiehorizont. Het kleiig alluviaal dek ligt op een veensubstraat. De bodems hebben in de winter een waterstand tussen 10 en 50cm, in de zomer tussen 80 en 125cm. Ze komen voor in komvormige depressies.

Langs de zuidwestelijke grens van het projectgebied ligt de Loop 6, een aftakking van de Leigracht, die dan weer een aftakking is van de Grote Leibeek. De Grote Leibeek ligt ca. 250m ten westen van het projectgebied. Volgens het Digitaal Hoogtemodel ligt het terrein tussen ongeveer 21 en 22,2 meter boven de zeespiegel.

Gezien de nabijheid van een natuurlijke waterloop (Grote Leibeek) is er een verwachting op Steentijd. Bijkomstig ligt het projectgebied in een gradiëntzone van een natte vallei naar een droog plateau. Dergelijke plaatsen zijn ideaal voor tijdelijke steentijdkampementen.

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat er binnen het projectgebied bebouwing aanwezig is geweest rond 18740 en rond 1873. De zuidelijke hoek van het projectgebied is verhard. Historisch gezien kunnen we voor het projectgebied spreken van een lage densiteit aan bebouwing. Deze bebouwing kan de bodem en de ondergrond wel (plaatselijk) verstoord hebben.

Binnen het plangebied zelf zijn er geen archeologische waarden bekend. Het projectgebied ligt wel binnen het archeologisch geheel 'prehistorisch sitecomplex in alluviale context in de Wingevallei' (ID 303008).

¹ J. CLAESEN, B. VAN GENECHTEN, K. BOUCKAERT, E. AUDENAERT en N. GEELEN, *Archeologienota Holsbeek – Benedenstraat 2*, Kortenaeken, 2021.

Daarnaast toont de Centrale Archeologische Inventaris verschillende vondsten/locaties in de directe en ruime omgeving. Het betreft een klingfragment in silex of wommersom uit de Steentijd (CAI 162456), een fragment van een bijl en pijlpunt uit silex uit het Neolithicum (CAI 430), een klein ensemble van (micro)klingen, kernen en een afslagbijl uit het Vroeg-Mesolithicum (CAI 566), de Hoeve Sullen uit de 18de eeuw (CAI 244), de pastorie uit de Nieuwe Tijd (CAI 158982), een oven (?) (CAI 164190), 4 fragmenten handgevormd aardewerk uit de Late Bronstijd en (perceels)greppels uit de Late Middeleeuwen (CAI 164167), kuilen, greppels en een aardewerkfragment uit de Late Bronstijd (CAI 164189), kuilen met verbrande leem en houtskool (CAI 492), een afgeronde rechthoekige kuil uit de Nieuwe Tijd (CAI 164166), (perceels)greppels en kuilen uit de Nieuwe Tijd (CAI 164165), een klein ensemble van microklingen, klingen, afslagen, een bijl en een spits uit het Vroeg-Mesolithicum (CAI 263) en een klein aantal artefacten uit het Mesolithicum (CAI 259).

Het projectgebied bevindt zich dus in een omgeving met groot archeologisch potentieel. Op basis hiervan kunnen sporensites aanwezig zijn, gaande van de Metaaltijden tot en met de Nieuwe Tijd.

4 LANDSCHAPPELIJK BODEMONDERZOEK (PROJECTCODE 2021G78)

4.1 UITVOERING

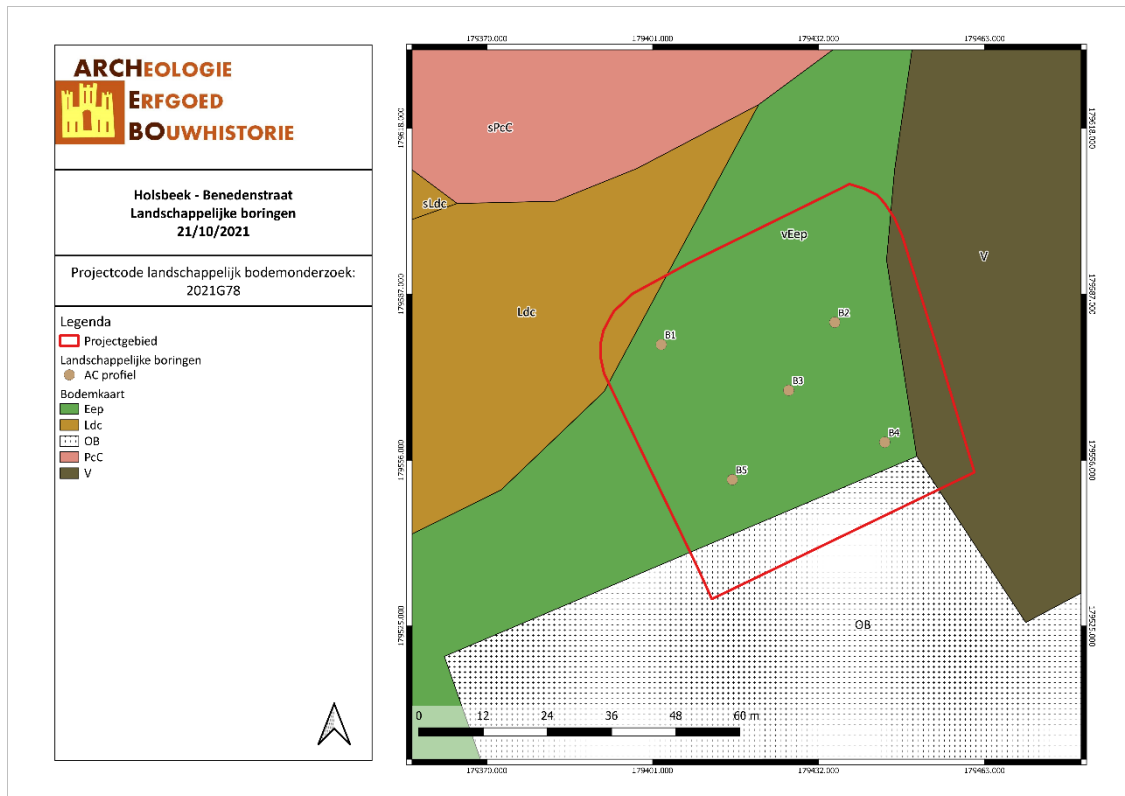
Om de (deels) bewaarde staat van het bodemarchief te achterhalen, is het noodzakelijk een landschappelijk bodemonderzoek uit te voeren. De landschappelijke boringen dienen verspreid over het terrein aangelegd te worden om te bekijken of er goed bewaarde bodems aanwezig zijn op het terrein. Indien dit het geval is, kan er steentijd verwacht worden en dient er een verkennend archeologisch booronderzoek plaats te vinden.

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen wordt het projectgebied omschreven als Ldc, vEep, V en OB. **V** verwijst naar veengronden en **OB** verwijst naar een bebouwde zone. **Ldc**-bodems zijn matig gleyige zandleemgronden met een sterk gevlekte textuur B horizont. De bouwvoor heeft een donker grijsbruine kleur en ligt op een bleekbruin uitgeloopte horizont, die roestverschijnselen vertoont aan de contactzone met de textuur B horizont. Deze horizont is verbrokken, sterk gevlekt en doorweven met bruinrode en grijze vlekken door oxydo-reductieverschijnselen. In de diepte wordt het materiaal soms zwaarder of zandiger en op wisselende diepte komt heel vaak het Tertiair substraat voor. **vEep**-bodems zijn sterk gleyige kleigronden met reductiehorizont zonder profielontwikkeling en een veensubstraat (v...). Het zijn hydromorfe, sterk gleyige, alluviale grondwatergronden met een donker grijsbruine bouwvoor. Deze rust op een sterk gegleyificeerde ondergrond. Roestverschijnselen komen voor vanaf 40-60cm diepte en vanaf ca. 80cm diepte bevindt zich een blauwgrijze reductiehorizont. Het kleiig alluviaal dek ligt op een veensubstraat. De bodems hebben in de winter een waterstand tussen 10 en 50cm, in de zomer tussen 80 en 125cm. Ze komen voor in komvormige depressies.²

Op het terrein werd op 20 oktober 2021 een landschappelijk booronderzoek uitgevoerd. Het terrein was vrij en toegankelijk. Verspreid over het projectgebied werden vijf landschappelijke boringen geplaatst. Het oorspronkelijke bodemprofiel werd nergens bewaard. Overal is sprake van een AC profiel. In boring 5 konden 3 verschillende Ap horizonten worden onderscheiden. De andere boringen vertoonden slechts 2 Ap horizonten.

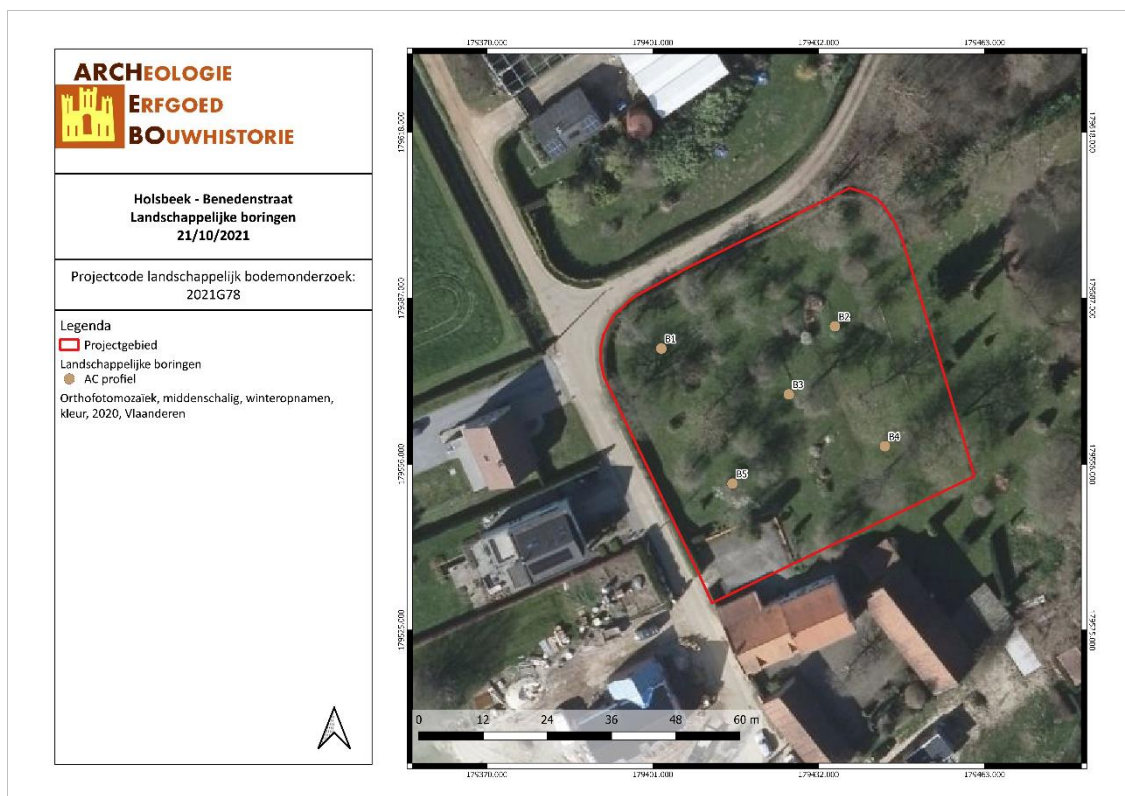
Het landschappelijk bodemonderzoek door middel van boringen werd uitgevoerd met een edelmanboor met een kop van 7 centimeter. De boorstalen werden geregistreerd en ingemeten.

² E VAN RANST en C SYS, *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20 000)*, Gent, 2000.

HOBE/21/10/21/5 - Digitale aanmaak

Figuur 6: Situering van het projectgebied en de landschappelijke boringen op de bodemkaart (ARCHEBO bvba, 2021)

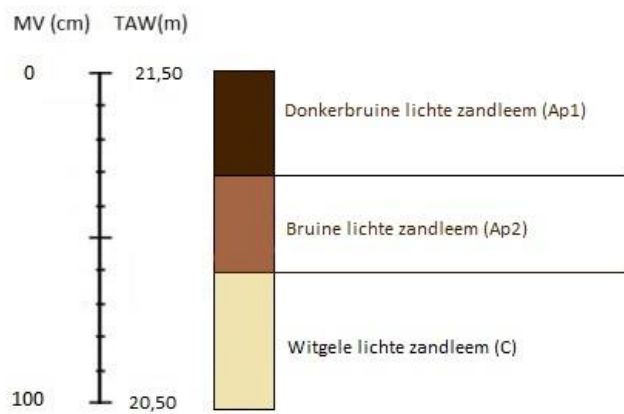

HOBE/21/10/21/6 - Digitale aanmaak

Figuur 7: Situering van het projectgebied en de landschappelijke boringen op de orthofoto 2020 (ARCHEBO bvba, 2021)

4.2 RESULTATEN

Boring 1

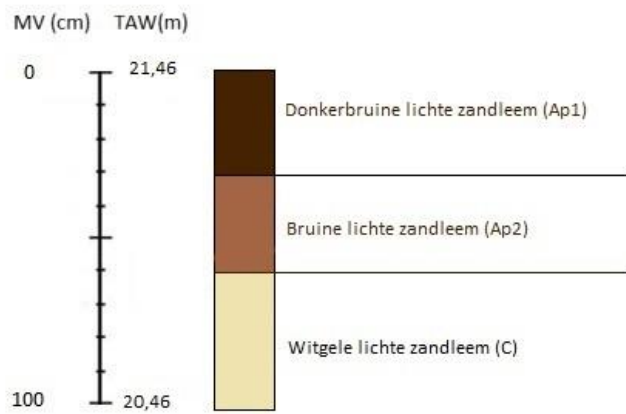
HOBE/21/10/21/7 - Digitale aanmaak

Figuur 8: Boorstaaf B1 (ARCHEBO bvba, 2021)

HOBE/F/1

Boring 2

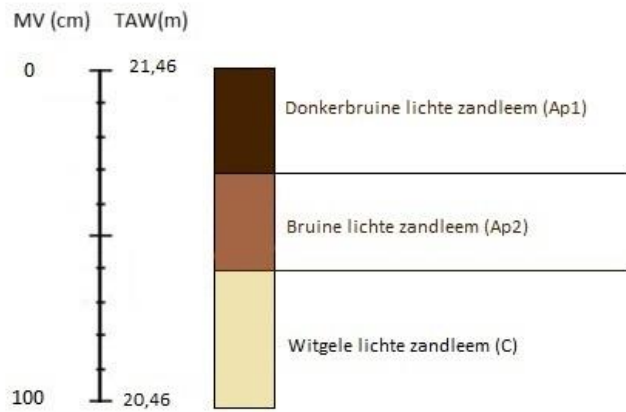
HOBE/21/10/21/8 - Digitale aanmaak

Figuur 9: Boorstaat B2 (ARCHEBO bvba, 2021)

HOBE/F/2

Boring 3

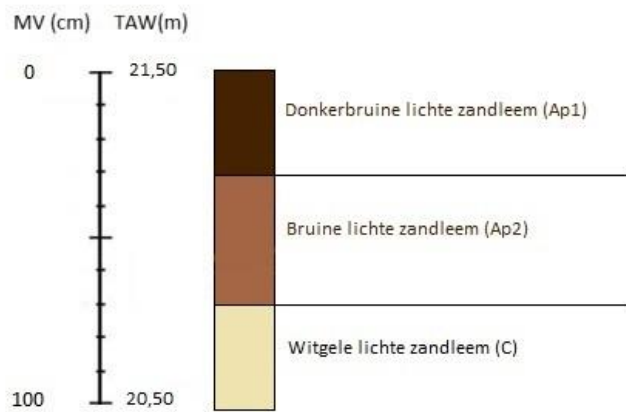
HOBE/21/10/21/9 - Digitale aanmaak

Figuur 10: Boorstaat B3 (ARCHEBO bvba, 2021)

HOBE/F/3

Boring 4

HOBE/21/10/21/10 - Digitale aanmaak

Figuur 11: Boorstaat B4 (ARCHEBO bvba, 2021)

HOBE/F/4

Boring 5

HOBE/21/10/21/11 - Digitale aanmaak

Figuur 12: Boorstaat B5 (ARCHEBO bvba, 2021)

Beantwoording van de onderzoeksvragen:

- *Wat is de bodemkundige opbouw van het terrein?*

Binnen het volledige onderzoeksgebied kwam er een lichte zandleembodem voor. In alle boringen was er sprake van een AC profiel. Er konden geen restanten van een E en/of B horizont worden onderscheiden. In boringen B1, 2, 3 en 4 werden twee fasen van het akkerdek onderscheiden (Ap1 en Ap2). In boring B5 konden drie fasen worden onderscheiden (Ap1, Ap2 en Ap3).

- *Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem, beschrijving + duiding?*

Er konden geen restanten van een E en/of B horizont worden onderscheiden. In boringen B1, 2, 3 en 4 werden twee fasen van het akkerdek onderscheiden (Ap1 en Ap2). In boring B5 konden drie fasen worden onderscheiden (Ap1, Ap2 en Ap3).

- *Zijn er aanwijzingen voor een verstoorde ondergrond? Valt deze af te bakenen?*

Er werden geen verstoringen vastgesteld tijdens het landschappelijk bodemonderzoek.

- *Zijn er indicaties voor steentijdgevoelige zones binnen het plangebied?*

Er konden geen restanten van een E en/of B horizont worden onderscheiden. Bijgevolg kan besloten worden dat de top van de oorspronkelijke bodem volledig werd opgenomen in het akkerdek. De kans op het aantreffen van een intacte steentijd artefactensite is minimaal.

5 PROEFSLEUVENONDERZOEK (PROJECTCODE 2022C110)

5.1 BESCHRIJVEND GEDEELTE

5.1.1 Onderzoeksopdracht

Het bureauonderzoek kon geen eenduidige aan- of afwezigheid van archeologische erfgoedwaarden aantonen ter hoogte van het onderzoeksgebied. Vanaf het Neolithicum worden archeologische resten doorgaans aangetroffen als sporensites. Door de complexe samenhang van deze sporen kan een archeologisch booronderzoek hierover geen afdoende uitspraken doen. Proefsleuven, waarbij een statistisch representatief deel van het terrein opgegraven wordt, zijn een geschikte methode om sporensites in kaart te brengen alsook om inzicht te genereren inzake de aard, de ruimtelijke spreiding, de datering en de bewaring ervan.

5.1.2 Strategie en technieken ³

Er dient een proefsleuvenonderzoek plaats te vinden. In het programma van maatregelen bij de archeologienota werd opgenomen dat de uitvoering van de werken in verschillende fasen kan gebeuren. Dit blijkt ook het geval te zijn. Het landschappelijk bodemonderzoek werd reeds uitgevoerd voor het volledige projectgebied, de proefsleuven werden enkel uitgevoerd in het meest zuidelijke lot. Dit lot werd afgebakend als onderzoeksgebied (oppervlakte ca. 786 m²). De geplande proefsleuven in de twee overige loten moeten bijgevolg in een of meerdere volgende fasen nog worden uitgevoerd.

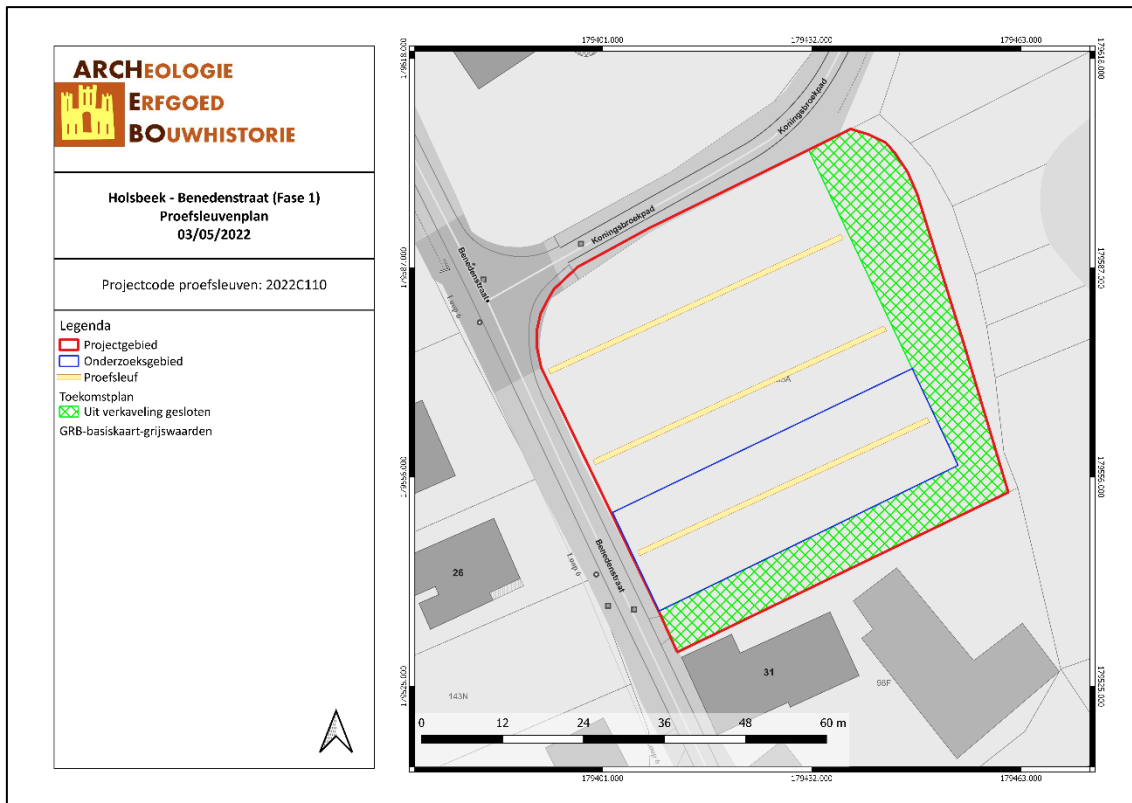
Er werd geopteerd voor één proefsleuf binnen het huidige onderzoeksgebied. Het doel van een proefsleuvenonderzoek is het evalueren van de archeologische waarde op het gehele terrein door een beperkt maar statistisch representatief deel van dat terrein op te graven. Dit gebeurt door middel van een minimum aan destructie van het archeologisch erfgoed.

Om een dekkingspercentage te bereiken van ongeveer 10% wordt aangeraden te werken met proefsleuven van 2 meter breed met een maximale tussenafstand van 15 meter. Kijkvensters dienen steeds aangelegd te worden, ook als er geen sporen worden aangetroffen en dienen dan om de schijnbare afwezigheid van de sporen te verifiëren. De zijden van de kijkvensters meten maximaal de afstand tussen twee sleuven. Met de kijkvensters of dwarssleuven kan een dekkingspercentage van 12,5% bereikt worden, wat wenselijk is voor degelijke uitspraken over het geheel van het terrein. Indien hiervan wordt afgeweken, wordt dit eveneens beargumenteerd.

De proefsleuven worden zo aangelegd dat ze zo lang mogelijk zijn. Tijdens het proefsleuvenonderzoek dient de nodige aandacht te gaan naar de bodemopbouw in het plangebied. Afhankelijk van de resultaten van analyse tijdens dit bodemonderzoek kan een deel van het terrein uitgesloten worden van dit verdere onderzoek, bijvoorbeeld indien bleek dat bepaalde zones waren verstoord door recente vergravingen.

Tevens dient het aangelegde vlak alsook de storthopen met een metaaldetector op signalen gecontroleerd te worden. De proefsleuven worden zo ingeplant dat ze verspreid over het onderzoeksgebied liggen.

³ J. CLAESSEN, B. VAN GENECHTEN, K. BOUCKAERT, E. AUDENAERT en N. GEELEN, *Archeologienota Holsbeek – Benedenstraat 2*, Kortenaeken, 2021.

HOBE/22/05/03/12 - Digitale aanmaak

Figuur 13: Proefsleuvenplan (ARCHEBO bvba, 2022).

Het onderzoeksdoel is bereikt wanneer op basis van het vooronderzoek met ingreep in de bodem een voldoende gefundeerde uitspraak kan worden gedaan over de aard, omvang en behoudenswaardigheid van de archeologische waarden in het plangebied en wanneer een eenduidig advies kan worden gegeven voor vrijgave van het terrein, een opgraving of behoud in situ. Om te bepalen of het onderzoeksdoel is bereikt, gebruikt de erkende archeoloog de volgende criteria:

1. Oppervlaktecriterium

Aangezien het principe van het voorgestelde proefsleuvenonderzoek gebaseerd is op een statistische manier van werken is het van belang dat een voldoende ruime dekking wordt verkregen. Bovendien is het van belang dat de spreiding van de sleuven over het hele terrein gewaarborgd wordt zodat uitspraken kunnen worden gedaan over het hele terrein.

2. Inhoudelijke evaluatie

De erkende archeoloog moet eventueel aanwezige archeologische waarden voldoende onderzoeken zodat uitspraken kunnen worden gedaan over onder meer datering, interpretatie en onderlinge samenhang van sporen.

3. Ruimtelijke evaluatie

De erkende archeoloog moet eventueel aanwezige archeologische waarden zodanig onderzoeken dat hij een uitspraak kan doen over de ruimtelijke spreiding van één of meerdere archeologische vindplaatsen in het plangebied.

5.2 ASSESSMENT PROEFSLEUVENONDERZOEK

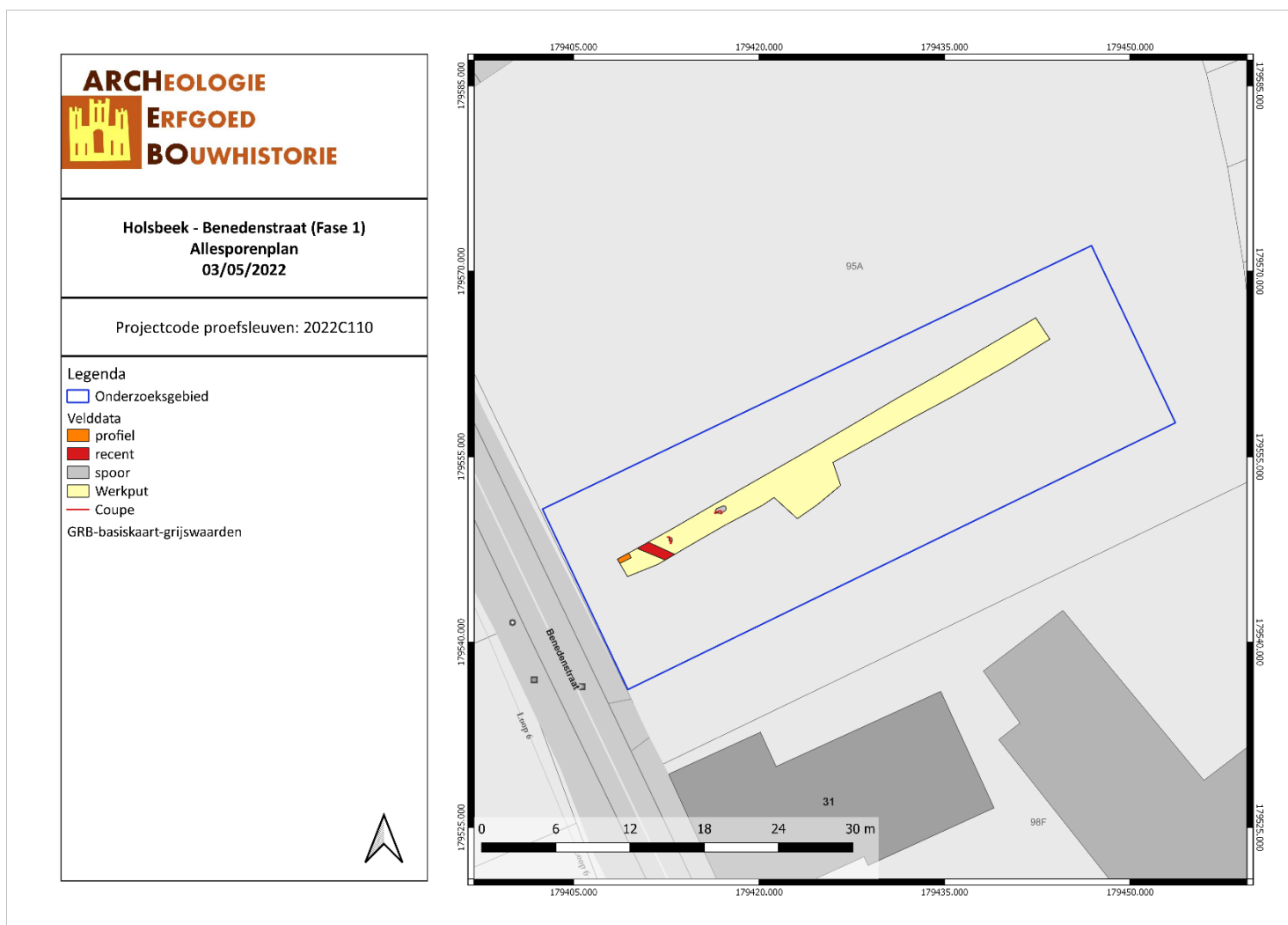
5.2.1 Inleiding

Het resultaat van een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem wordt met een minimum aan destructie van het archeologisch erfgoed bereikt. Zowel het deel van het terrein dat onderzocht wordt als het deel van de sporen dat opgegraven wordt, is steeds statistisch representatief en laat toe uitspraken te doen over het geheel van het terrein, behalve bij vooronderzoek met ingreep in de bodem met het oog op wetenschappelijke vraagstellingen. Zones van het opgravingsvlak die sporen of archeologische artefacten bevatten, worden terug afgedekt om te voorkomen dat degradatie ervan zou optreden, in afwachting van een opgraving of definitief fysiek behoud.⁴

Het proefsleuvenonderzoek vond plaats op 3 mei 2022. De oppervlakte van het onderzoeksgebied bedraagt 786 m². In totaal werd hiervan ca. 88 m² onderzocht, hetgeen neerkomt op 11,2 % van het projectgebied. Hierbij werden 1 werkput en 1 kijkvenster aangelegd.

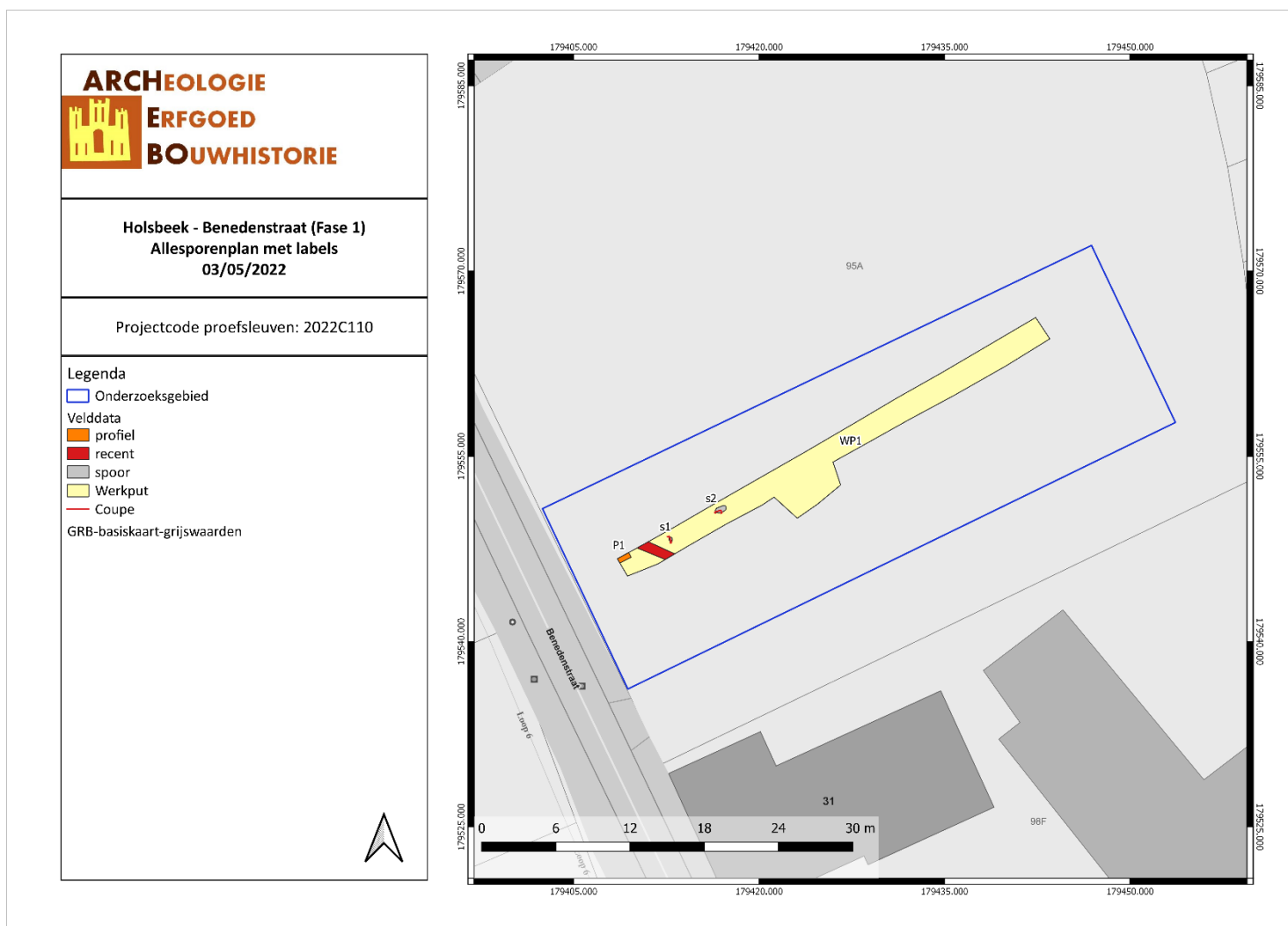
Het maaiveld lag tussen 21,73 m TAW in het zuidwesten en 21,48 m TAW in het noordoosten. Het archeologisch vlak lag tussen 20,89 m TAW in het zuidwesten en 20,76 m TAW in het noordoosten. Het archeologisch vlak lag dus 70 à 80 cm onder het maaiveld.

⁴ Agentschap Onroerend Erfgoed, 64–65.

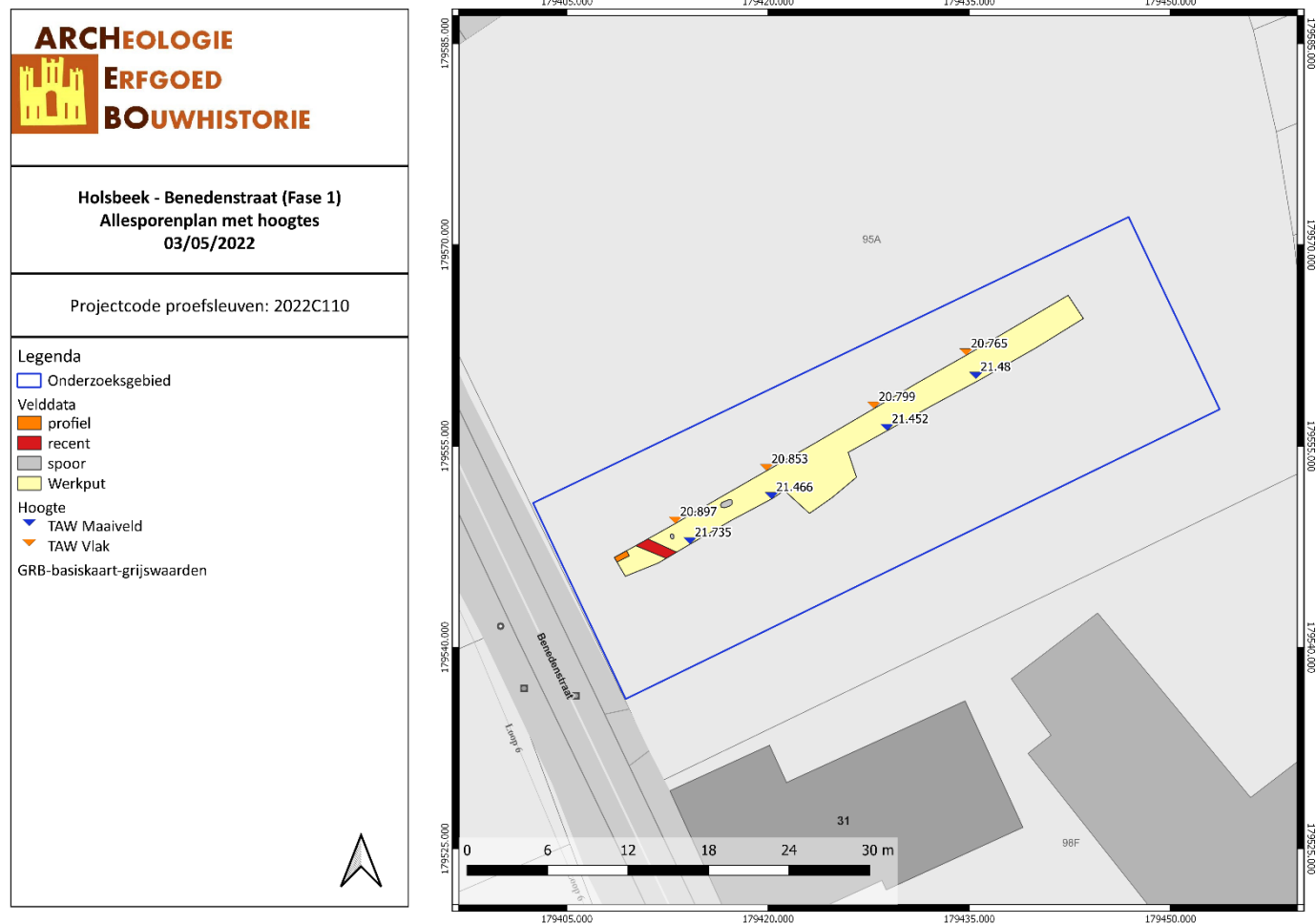
HOBE/22/05/03/13 - Digitale aanmaak

Figuur 14: Allesporenplan (ARCEBO bvba, 2022)

HOBE/22/05/03/14 - Digitale aanmaak

Figuur 15: Allesporenplan met labels (ARCEBO bvba, 2022)

HOBE/22/05/03/15 - Digitale aanmaak

Figuur 16: Allesporenplan met hoogtes (ARCHEBO bvba, 2022)

5.2.2 Landschappelijke profielen

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen wordt een smalle zone langs de zuidelijke perceelsgrens van het onderzoeksgebied omschreven als OB (bebouwde zone). Het grootste deel van het onderzoeksgebied werd geclassificeerd als bodemtype vEep. Dit zijn sterk gleyige kleigronden met reductiehorizont zonder profielontwikkeling en een veensubstraat (v...). Het zijn hydromorfe, sterk gleyige, alluviale grondwatergronden met een donker grijsbruine bouwvoor. Deze rust op een sterk gegleyificeerde ondergrond. Roestverschijnselen komen voor vanaf 40-60cm diepte en vanaf ca. 80cm diepte bevindt zich een blauwgrijze reductiehorizont. Het kleiig alluviaal dek ligt op een veensubstraat. De bodems hebben in de winter een waterstand tussen 10 en 50cm, in de zomer tussen 80 en 125cm. Ze komen voor in komvormige depressies. In het uiterste oosten ligt een kleine hoek met veengronden (V).

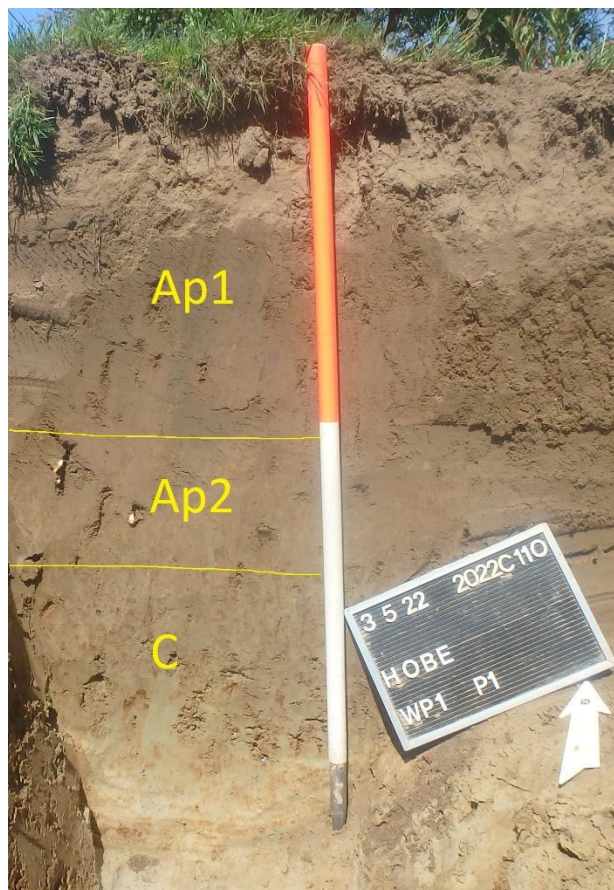
Er werd tijdens het proefsleuvenonderzoek in totaal 1 profielput aangelegd om de bodemopbouw binnen het projectgebied op een voldoende wijze te bestuderen. De bodemopbouw kwam overeen met de bevindingen van het landschappelijk booronderzoek. De Ap horizont was ca. 70 cm dik en bestond uit twee fasen: een donkerbruine Ap1 horizont en een lichter bruine Ap2 horizont. Hieronder bevond zich de lichtgele C horizont die aan de top iets grijzer was ten gevolge van gleyverschijnselen.

Profiel P1

Coördinaten: X 179409.10; Y 179546.83

Hoogte maaiveld: 21,93 m TAW

Horizont	Diepte (cm)	Beschrijving
Ap1	0 - 52	Donkerbruine lichte zandleem
Ap2	52 - 70	Bruine lichte zandleem
C	70 - 100	Lichtgele lichte zandleem met oranje en grijze vlekken

HOBE/F/5

Figuur 17: Profiel P1, WP1 (ARCHEBO bvba, 2022)

5.2.3 Archeologische sporen & structuren

Alle werkputten en kijkvensters werden op het archeologisch relevante niveau aangelegd. Het archeologisch niveau lag 70 à 80 cm onder het maaiveld.

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden er 2 sporen geregistreerd en beschreven. Beide sporen lagen in het zuidwesten van het onderzoeksgebied. Het gaat om twee ondiep bewaarde kuilen. Verder werd er vlakbij deze twee sporen nog een recente verstoring aangetroffen. Het ging om de sleuf voor een rioolbuis.

5.2.3.1 Overzicht van de werkputten

HOBE/F/6

Figuur 18: Zicht op werkput 1 vanaf het westen (ARCHEBO bvba, 2022)

HOBE/F/7

Figuur 19: Zicht op werkput 1 met kijkvenster vanaf het westen (ARCHEBO bvba, 2022)

5.2.3.2 Beschrijving van de sporen

Er werden twee sporen aangetroffen in het zuidwesten van het onderzoeksgebied. Spoor s1 heeft een ovale vorm en meet 28 op 37 cm. Spoor s2 heeft een langwerpige afgeronde vorm en meet 46 op 92 cm. Beide sporen hadden een iets grijsbruinere kleur in vergelijking met de C horizont en bevatten baksteenspikkels. Beide sporen werden gecoupeerd. Spoor s1 had een bewaringsdiepte van 6 cm, spoor s2 had een gelijkaardige bewaringsdiepte. Beide sporen waren vrij duidelijk afgelijnd in het vlak en in de coupe.

Er werden tijdens het couperen geen vondsten aangetroffen. De periode(s) waaruit beide sporen dateren kon dan ook niet nader worden bepaald. Door de aanwezigheid van baksteenspikkels en de duidelijke aflijning dateren ze vermoedelijk uit de Nieuwe Tijd.

HOBE/F/8

HOBE/F/9

Figuur 20: Spoorfoto en coupefoto van spoor s1 (ARCHEBO bvba, 2022)

HOBE/F/10

HOBE/F/11

Figuur 21: Spoorfoto en coupefoto van spoor s2 (ARCHEBO bvba, 2022)

5.2.4 Vondsten

Er werden geen vondsten aangetroffen tijdens het proefsleuvenonderzoek.

5.2.5 Stalen

Er werden geen stalen genomen tijdens het proefsleuvenonderzoek.

5.2.6 Conservatie

Niet van toepassing.

5.2.7 Assessment metaaldetectie

Er werden geen vondsten aangetroffen door middel van metaaldetectie.

5.3 INTERPRETATIE VAN HET ONDERZOCHT GEBIED

Hieronder worden de onderzoeksvragen beantwoord:

- *In hoeverre is de bodemopbouw intact, dan wel verstoord?*
De bodem binnen het onderzoeksgebied was goed bewaard. Er werden geen grote verstoringen aangetroffen. Wel was er sprake van een AC profiel. Eventuele E en/of B horizonten werden niet meer aangetroffen.
- *Welke zijn de waargenomen horizonten, beschrijving + duiding?*
De bodemopbouw kwam overeen met de bevindingen van het landschappelijk booronderzoek. De Ap horizont was ca. 70 cm dik en bestond uit twee fasen: een donkerbruine Ap1 horizont en een lichter bruine Ap2 horizont. Hieronder bevond zich de lichtgele C horizont die aan de top iets grijzer was ten gevolge van gleyverschijnselen.
- *Op welke diepte bevinden zich relevante archeologische niveaus?*
Het archeologisch niveau ligt op de overgang van de A naar de C horizont, 70 à 80 cm -mV.
- *Waardoor kan het ontbreken van een horizont verklaard worden? Zijn er tekenen van erosie?*
Er zijn geen tekenen van erosie die de afwezigheid van een horizont kunnen verklaren.
- *Wat is de relatie tussen de bodem en de landschappelijke context (landschap algemeen, geomorfologie, ...)?*
De waargenomen gleyverschijnselen aan de top van de C horizont hebben te maken met de slechte drainage en natte toestand van het terrein.
- *Zijn er sporen aanwezig? Zo ja,*
 - o *Geef een beknopte omschrijving.*
Er werden twee sporen aangetroffen in het zuidwesten van het onderzoeksgebied. Spoor s1 heeft een ovale vorm en meet 28 op 37 cm. Spoor s2 heeft een langwerpige afgeronde vorm en meet 46 op 92 cm. Beide sporen hadden een iets grijsbruinere kleur in vergelijking met de C horizont en bevatten baksteenspikkels. Beide sporen werden gecoupeerd. Spoor s1 had een bewaringsdiepte van 6 cm, spoor s2 had een gelijkaardige bewaringsdiepte. Beide sporen waren vrij duidelijk afgelijnd in het vlak en in de coupe.
 - o *Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?*
De sporen zijn antropogeen.
 - o *Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?*
Beide sporen waren vrij duidelijk afgelijnd in vlak en coupe. De bewaringsdiepte bedroeg slechts 6 cm.
 - o *Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?*
Er konden geen structuren onderscheiden worden.
 - o *Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?*
Er werden tijdens het couperen geen vondsten aangetroffen. De periode(s) waaruit beide sporen dateren kon dan ook niet nader worden bepaald. Door de aanwezigheid van baksteenspikkels en de duidelijke aflijning dateren ze vermoedelijk uit de Nieuwe Tijd.
 - o *Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van occupatie?*
Op basis van de aangetroffen sporen kan er niet van een occupatie gesproken worden.

- *Werd er een waardevolle archeologische vindplaats vastgesteld? Zo ja, Er werd geen waardevolle archeologische vindplaats vastgesteld.*
 - o *Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?*
Niet van toepassing.
 - o *Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?*
Niet van toepassing.
 - o *Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?*
Niet van toepassing.
 - o *Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?*
Niet van toepassing.
- *Is er vervolgonderzoek noodzakelijk?*
Er werden slechts twee sporen aangetroffen die niet tot een structuur behoorden en die ook niet gedateerd konden worden. Bovendien hadden beide sporen slechts een bewaringsdiepte van 6 cm. Op basis van deze sporen kan er niet van een waardevolle archeologische vindplaats gesproken worden binnen het onderzoeksgebied. Er wordt dan ook geen vervolgonderzoek noodzakelijk geacht.

5.4 POTENTIËLE KENNIS EN WAARDERING

Er werden slechts twee sporen aangetroffen die niet tot een structuur behoorden en die ook niet gedateerd konden worden. Bovendien hadden beide sporen slechts een bewaringsdiepte van 6 cm. Op basis van deze sporen kan er niet van een waardevolle archeologische vindplaats gesproken worden binnen het onderzoeksgebied. De potentiële kenniswinst wordt zeer laag ingeschat. Er wordt dan ook geen vervolgonderzoek noodzakelijk geacht.

6 INTERPRETATIE VAN DE ARCHEOLOGISCHE SITE

Er werden twee sporen aangetroffen in het zuidwesten van het onderzoeksgebied. Spoor s1 heeft een ovale vorm en meet 28 op 37 cm. Spoor s2 heeft een langwerpige afgeronde vorm en meet 46 op 92 cm. Beide sporen hadden een iets grijsbruinere kleur in vergelijking met de C horizont en bevatten baksteenspikkels. Beide sporen werden gecoupeerd. Spoor s1 had een bewaringsdiepte van 6 cm, spoor s2 had een gelijkaardige bewaringsdiepte. Beide sporen waren vrij duidelijk afgelijnd in het vlak en in de coupe. Er werden tijdens het couperen geen vondsten aangetroffen. De periode(s) waaruit beide sporen dateren kon dan ook niet nader worden bepaald. Door de aanwezigheid van baksteenspikkels en de duidelijke aflijning dateren ze vermoedelijk uit de Nieuwe Tijd.

7 SAMENVATTING

7.1 VOOR EEN GESPECIALISEERD PUBLIEK

Naar aanleiding van een omgevingsvergunning heeft ARCHEBO bvba een archeologienota opgemaakt voor een projectgebied aan het kruispunt van de Benedenstraat met het Koningsbroekpad in Kortrijk-Dutsel (Holsbeek, Vlaams-Brabant). Het projectgebied ligt in het archeologisch geheel 'prehistorisch sitecomplex in alluviale context in de Wingevallei' (ID 303008). Binnen het projectgebied zal een groot deel van de aanwezige bomen gerooid worden. Het terrein zal in 5 nieuwe loten verkaveld worden. Lot 4 en 5 zullen niet verder ontwikkeld worden en dus uit de verkaveling gesloten worden. Loten 1, 2 en 3 krijgen elk een bouwzone. Het projectgebied is ca. 3.568 m² groot. In het programma van maatregelen bij de archeologienota werd opgenomen dat de uitvoering van de werken in verschillende fasen kan gebeuren. Dit blijkt ook het geval te zijn. Het landschappelijk bodemonderzoek werd reeds uitgevoerd voor het volledige projectgebied, de proefsleuven werden enkel uitgevoerd in het meest zuidelijke lot. Dit lot werd afgebakend als onderzoeksgebied (oppervlakte ca. 786 m²). De geplande proefsleuven in de twee overige loten moeten bijgevolg in een of meerdere volgende fasen nog worden uitgevoerd.

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen wordt het projectgebied omschreven als Ldc, vEep, V en OB. **V** verwijst naar veengronden en **OB** verwijst naar een bebouwde zone. **Ldc**-bodems zijn matig gleyige zandleemgronden met een sterk gevlekte textuur B horizont. De bouwvoor heeft een donker grijsbruine kleur en ligt op een bleekbruin uitgeloogde horizont, die roestverschijnselen vertoont aan de contactzone met de textuur B horizont. Deze horizont is verbrokkeld, sterk gevlekt en doorweven met bruinrode en grijze vlekken door oxydo-reductieverschijnselen. In de diepte wordt het materiaal soms zwaarder of zandiger en op wisselende diepte komt heel vaak het Tertiair substraat voor. **vEep**-bodems zijn sterk gleyige kleigronden met reductiehorizont zonder profielontwikkeling en een veensubstraat (v...). Het zijn hydromorfe, sterk gleyige, alluviale grondwatergronden met een donker grijsbruine bouwvoor. Deze rust op een sterk gegleyificeerde ondergrond. Roestverschijnselen komen voor vanaf 40-60cm diepte en vanaf ca. 80cm diepte bevindt zich een blauwgrijze reductiehorizont. Het kleiig alluviaal dek ligt op een veensubstraat. De bodems hebben in de winter een waterstand tussen 10 en 50cm, in de zomer tussen 80 en 125cm. Ze komen voor in komvormige depressies.

Binnen het volledige onderzoeksgebied kwam er een lichte zandleembodem voor. In alle landschappelijke boringen was er sprake van een AC profiel. Er konden geen restanten van een E en/of B horizont worden onderscheiden. In boringen B1, 2, 3 en 4 werden twee fasen van het akkerdek onderscheiden (Ap1 en Ap2). In boring B5 konden drie fasen worden onderscheiden (Ap1, Ap2 en Ap3). Er konden geen restanten van een E en/of B horizont worden onderscheiden. Bijgevolg kan besloten worden dat de top van de oorspronkelijke bodem volledig werd opgenomen in het akkerdek. De kans op het aantreffen van een intacte steentijd artefactensite is minimaal. Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden deze bevindingen van het landschappelijk bodemonderzoek bevestigd.

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden twee sporen aangetroffen in het zuidwesten van het onderzoeksgebied. Spoor s1 heeft een ovale vorm en meet 28 op 37 cm. Spoor s2 heeft een langwerpige afgeronde vorm en meet 46 op 92 cm. Beide sporen hadden een iets grijsbruinere kleur in vergelijking met de C horizont en bevatten baksteenspikkels. Beide sporen werden gecoupeerd. Spoor s1 had een bewaringsdiepte van 6 cm, spoor s2 had een gelijkaardige bewaringsdiepte. Beide sporen waren vrij duidelijk afgelijnd in het vlak en in de coupe. Er werden tijdens het couperen geen vondsten aangetroffen. De periode(s) waaruit beide sporen dateren kon dan ook niet nader worden bepaald. Door de aanwezigheid van baksteenspikkels en de duidelijke aflijning dateren ze vermoedelijk uit de Nieuwe Tijd. Op basis van deze sporen kan er niet van een waardevolle archeologische vindplaats gesproken worden binnen het onderzoeksgebied. De potentiële kenniswinst wordt zeer laag ingeschat. Er wordt dan ook geen vervolgonderzoek noodzakelijk geacht.

7.2 VOOR EEN NIET-GESPECIALISEERD PUBLIEK

Naar aanleiding van een omgevingsvergunning heeft ARCHEBO bvba een archeologienota opgemaakt voor een projectgebied aan het kruispunt van de Benedenstraat met het Koningsbroekpad in Kortrijk-Dutseel (Holsbeek, Vlaams-Brabant). Het projectgebied ligt in het archeologisch geheel 'prehistorisch sitecomplex in alluviale context in de Wingevallei' (ID 303008). Binnen het projectgebied zal een groot deel van de aanwezige bomen gerooid worden. Het terrein zal in 5 nieuwe loten verkaveld worden. Lot 4 en 5 zullen niet verder ontwikkeld worden en dus uit de verkaveling gesloten worden. Loten 1, 2 en 3 krijgen elk een bouwzone. Het projectgebied is ca. 3.568 m² groot. In het programma van maatregelen bij de archeologienota werd opgenomen dat de uitvoering van de werken in verschillende fasen kan gebeuren. Dit blijkt ook het geval te zijn. Het landschappelijk bodemonderzoek werd reeds uitgevoerd voor het volledige projectgebied, de proefsleuven werden enkel uitgevoerd in het meest zuidelijke lot. Dit lot werd afgebakend als onderzoeksgebied (oppervlakte ca. 786 m²). De geplande proefsleuven in de twee overige loten moeten bijgevolg in een of meerdere volgende fasen nog worden uitgevoerd.

Binnen het volledige onderzoeksgebied kwam er een lichte zandleembodem voor. In alle landschappelijke boringen was er sprake van een AC profiel. Er konden geen restanten van een E en/of B horizont worden onderscheiden. In boringen B1, 2, 3 en 4 werden twee fasen van het akkerdek onderscheiden (Ap1 en Ap2). In boring B5 konden drie fasen worden onderscheiden (Ap1, Ap2 en Ap3). Er konden geen restanten van een E en/of B horizont worden onderscheiden. Bijgevolg kan besloten worden dat de top van de oorspronkelijke bodem volledig werd opgenomen in het akkerdek. De kans op het aantreffen van een intacte steentijd artefactensite is minimaal. Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden deze bevindingen van het landschappelijk bodemonderzoek bevestigd.

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden twee sporen aangetroffen in het zuidwesten van het onderzoeksgebied. Spoor s1 heeft een ovale vorm en meet 28 op 37 cm. Spoor s2 heeft een langwerpige afgeronde vorm en meet 46 op 92 cm. Beide sporen hadden een iets grijsbruinere kleur in vergelijking met de C horizont en bevatten baksteenspikkels. Beide sporen werden gecoupeerd. Spoor s1 had een bewaringsdiepte van 6 cm, spoor s2 had een gelijkaardige bewaringsdiepte. Beide sporen waren vrij duidelijk afgelijnd in het vlak en in de coupe. Er werden tijdens het couperen geen vondsten aangetroffen. De periode(s) waaruit beide sporen dateren kon dan ook niet nader worden bepaald. Door de aanwezigheid van baksteenspikkels en de duidelijke aflijning dateren ze vermoedelijk uit de Nieuwe Tijd. Op basis van deze sporen kan er niet van een waardevolle archeologische vindplaats gesproken worden binnen het onderzoeksgebied. De potentiële kenniswinst wordt zeer laag ingeschat. Er wordt dan ook geen vervolgonderzoek noodzakelijk geacht.

8 BIBLIOGRAFIE

Publicaties

CLAESEN J., VAN GENECHTEN B., BOUCKAERT K., AUDENAERT E. en GEELEN N., *Archeologienota Holsbeek – Benedenstraat 2*, Kortenaak, 2021.

VAN RANST E. en SYS C., *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20 000)*, Gent, 2000.

Online bronnen

Agentschap Onroerend Erfgoed. “Code van Goede Praktijk voor de Uitvoering van en Rapportering over Archeologisch Vooronderzoek en Archeologische Opgravingen en het Gebruik van Metaaldetectoren, versie 4.0”. Agentschap Onroerend Erfgoed, 2019

9 FIGURENLIJST

Figuur 1: Situering van het projectgebied, de coördinaten en de uit de verkaveling gesloten zone op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2022)	7
Figuur 2: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2022).....	7
Figuur 3: Situering van het projectgebied en onderzoeksgebied op het GRB (Geopunt, 2022)	8
Figuur 4: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2022).....	11
Figuur 5: Plan van de geplande verkaveling (initiatiefnemer, 2021).....	12
Figuur 6: Situering van het projectgebied en de landschappelijke boringen op de bodemkaart (ARCHEBO bvba, 2021).....	16
Figuur 7: Situering van het projectgebied en de landschappelijke boringen op de orthofoto 2020 (ARCHEBO bvba, 2021)	16
Figuur 8: Boorstaat B1 (ARCHEBO bvba, 2021)	17
Figuur 9: Boorstaat B2 (ARCHEBO bvba, 2021)	18
Figuur 10: Boorstaat B3 (ARCHEBO bvba, 2021)	19
Figuur 11: Boorstaat B4 (ARCHEBO bvba, 2021)	20
Figuur 12: Boorstaat B5 (ARCHEBO bvba, 2021)	21
Figuur 13: Proefsleuvenplan (ARCHEBO bvba, 2022).....	23
Figuur 14: Allesporenplan (ARCHEBO bvba, 2022)	25
Figuur 15: Allesporenplan met labels (ARCHEBO bvba, 2022)	26
Figuur 16: Allesporenplan met hoogtes (ARCHEBO bvba, 2022)	27
Figuur 17: Profiel P1, WP1 (ARCHEBO bvba, 2022)	29
Figuur 18: Zicht op werkput 1 vanaf het westen (ARCHEBO bvba, 2022)	30
Figuur 19: Zicht op werkput 1 met kijkvenster vanaf het westen (ARCHEBO bvba, 2022)	31
Figuur 20: Spoorfoto en coupefoto van spoor s1 (ARCHEBO bvba, 2022)	31
Figuur 21: Spoorfoto en coupefoto van spoor s2 (ARCHEBO bvba, 2022)	32

10 PLANNENLIJST

HOBE/22/05/03/1 - Digitale aanmaak.....	7
HOBE/22/05/03/2 - Digitale aanmaak.....	7
HOBE/22/05/03/3 - Digitale aanmaak.....	8
HOBE/22/05/03/4 - Digitale aanmaak.....	11
HOBE/21/10/21/5 - Digitale aanmaak.....	16
HOBE/21/10/21/6 - Digitale aanmaak.....	16
HOBE/21/10/21/7 - Digitale aanmaak.....	17
HOBE/21/10/21/8 - Digitale aanmaak.....	18
HOBE/21/10/21/9 - Digitale aanmaak.....	19
HOBE/21/10/21/10 - Digitale aanmaak.....	20
HOBE/21/10/21/11 - Digitale aanmaak.....	21
HOBE/22/05/03/12 - Digitale aanmaak.....	23
HOBE/22/05/03/13 - Digitale aanmaak.....	25
HOBE/22/05/03/14 - Digitale aanmaak.....	26
HOBE/22/05/03/15 - Digitale aanmaak.....	27

11 FOTOLIJST

HOBE/F/1.....	17
HOBE/F/2.....	18

HOBE/F/3.....	19
HOBE/F/4.....	20
HOBE/F/5.....	29
HOBE/F/6.....	30
HOBE/F/7.....	31
HOBE/F/8 HOBE/F/9	31
HOBE/F/10 HOBE/F/11.....	32

ARCHEOLOGIE

ERFGOED

BOUWHISTORIE

Holsbeek - Benedenstraat (Fase 1)

Allesporenplan met labels

03/05/2022

Projectcode proefsleuven: 2022C110

Legenda

Onderzoeksgebied

profiel

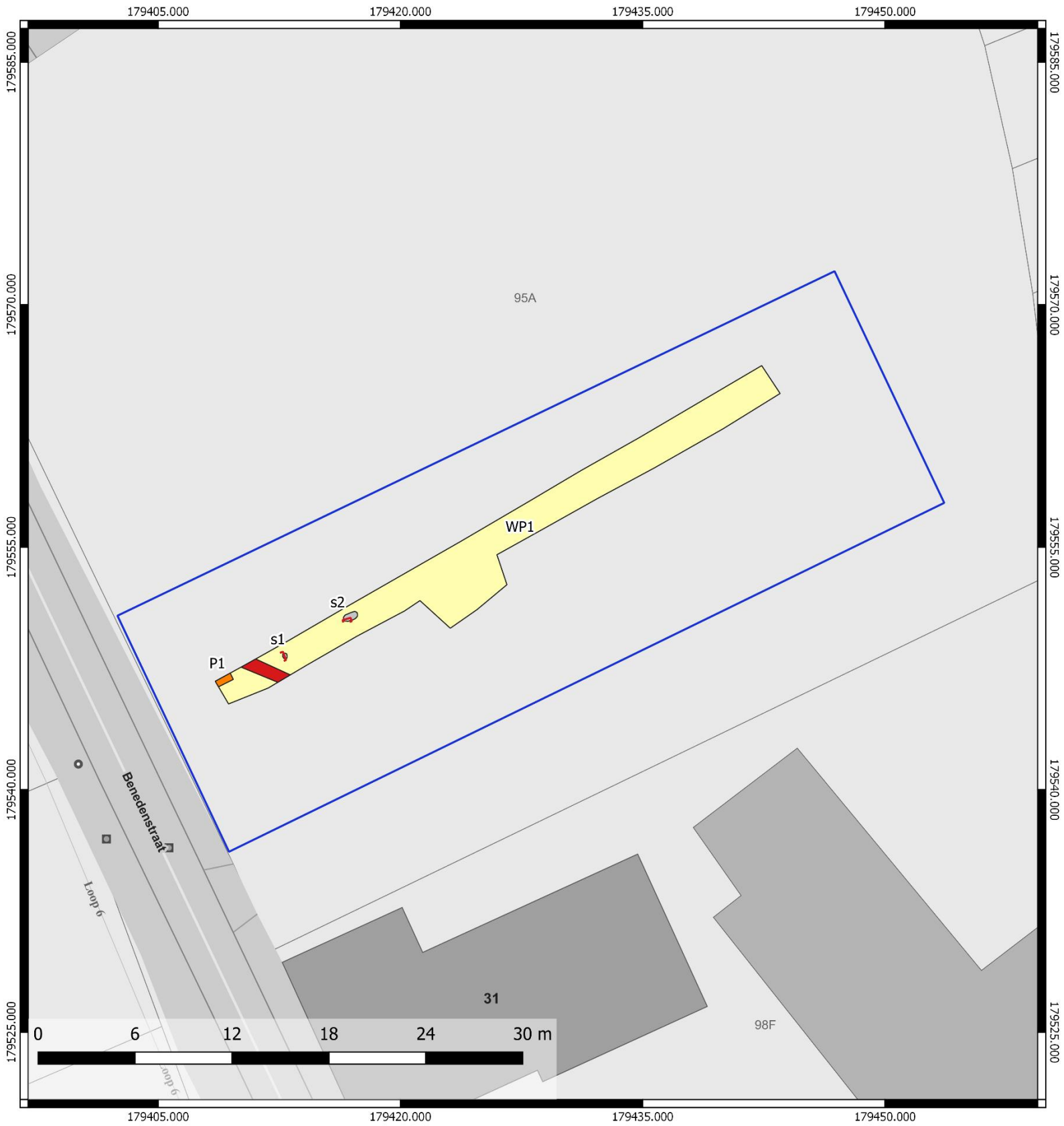
recent

spoor

Werkput

Coupe

GRB-basiskaart-grijswaarden

ARCHEOLOGIE

ERFGOED

BOUWHISTORIE

Holsbeek - Benedenstraat (Fase 1)

Allesporenplan

03/05/2022

Projectcode proefsleuven: 2022C110

Legenda

Onderzoeksgebied

profiel

recent

spoor

Werkput

Coupe

GRB-basiskaart-grijswaarden

179405.000 179420.000 179435.000 179450.000

179585.000 179570.000 179555.000 179540.000 179525.000

95A

31

98F

Benedenstraat

Loop 6

0 6 12 18 24 30 m

ARCHEOLOGIE

ERFGOED

BOUWHISTORIE

Holsbeek - Benedenstraat (Fase 1)

Allesporenplan met hoogtes

03/05/2022

Projectcode proefsleuven: 2022C110

Legenda

 Onderzoeksgebied

Velddata

 profiel

 recent

 spoor

 Werkput

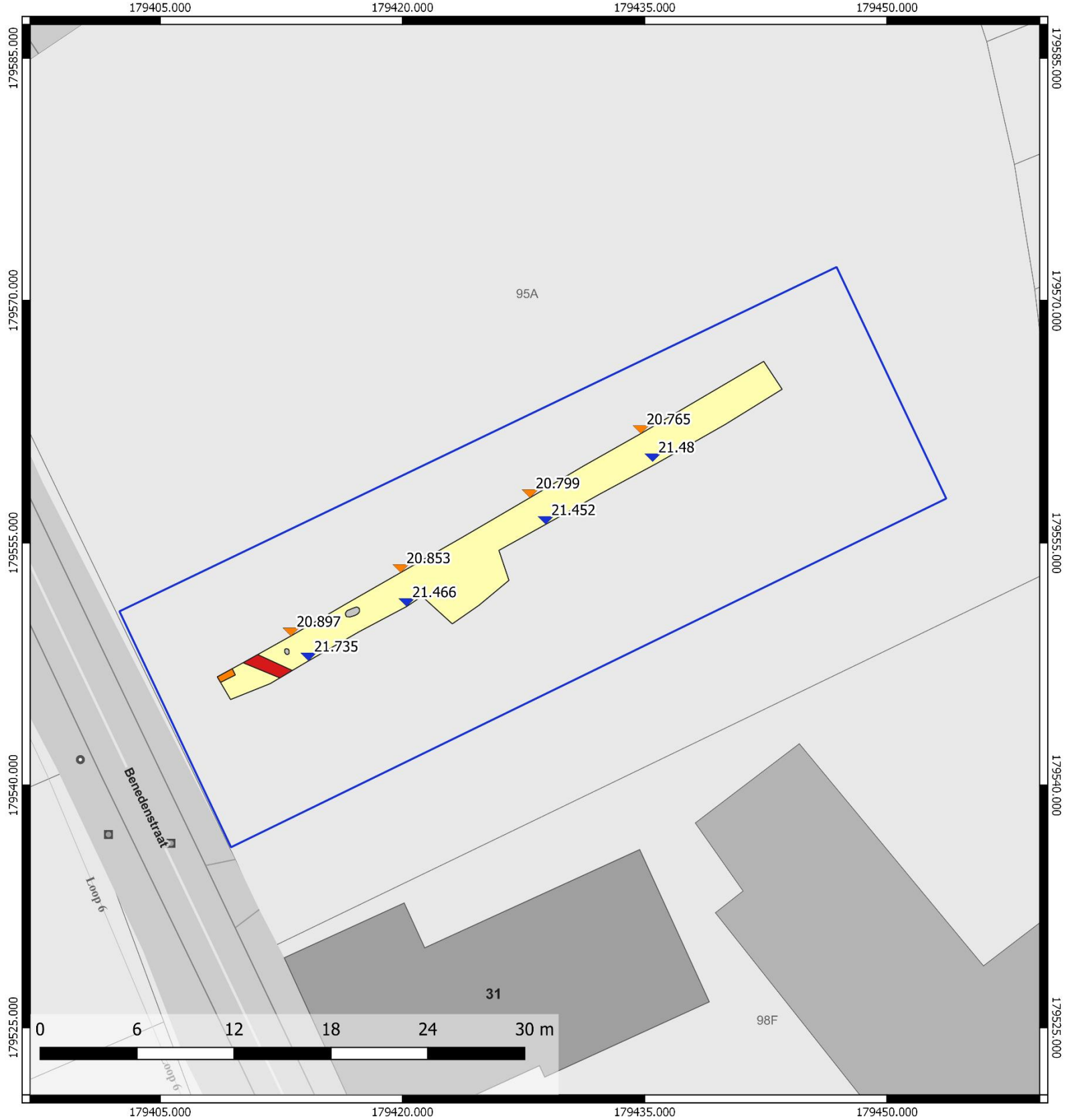
Hoogte

 TAW Maaiveld

 TAW Vlak

GRB-basiskaart-grijswaarden

12 BIJLAGE:

SPORENLIJST

Projectcode 2022C110																																
Lijstonderwerp: Holsbeek – Benedenstraat (Fase 1)																																
Spoornummer	Werkput	Vlak	Val	Sectie	Vorm	Aard		Kleur		Textuur	Inclusies			Afmetingen (cm)		Roturbatie	Aflijning		Coupe		Interpretatie	Spoorassociaties		Spoorrelaties		Datering	Herkenningnummer(s)					Datum
						Homogeen	Heterogeen	Hoofdkleur	Bijkleur		Soort	Grootte	Hoeveelheid	Vlak	Diepte		Begin	Einde	Hoort bij	Vervolg van		Jonger dan	Ouder dan	Gelijktijdig met	Foto's		Planne	Coupetek	Vondstennr	Staalnr		
s1		1	1		ovaal		X	bruin	grijs	licht zandleem	BK	klein	weinig		6		duidelijk			kuil						onbekend					3/05/2022	
s2		1	1		afgerond		X	bruin	geelgrijs	licht zandleem	BK	groot	weinig		6		duidelijk			kuil						onbekend					3/05/2022	

VONDSTENLIJST

Niet van toepassing.

FOTOLIJS

Projectcode: 2021G78 (landschappelijke boringen); 2022C110 (proefsleuven)															
Lijstonderwerp: Holsbeek - Benedenstraat (Fase 1)															
Herkenningnummer	Werkput	Vlak	Vak	Onderwerp	Type foto								Vervaardiging		Datum
					Overzicht	Vlak	Spoor	Coupe	Profiel	Vondst	Detail	Ander	Analoog	Digitaal	
F1				B1								X		X	20/10/2021
F2				B2								X		X	20/10/2021
F3				B3								X		X	20/10/2021
F4				B4								X		X	20/10/2021
F5	1	1		P1					X					X	3/05/2022
F6	1	1		WP1		X								X	3/05/2022
F7	1	1		WP1		X								X	3/05/2022
F8	1	1		s1			X							X	3/05/2022
F9	1	1		s1				X						X	3/05/2022
F10	1	1		s2			X							X	3/05/2022
F11	1	1		s2				X						X	3/05/2022

